

Валентина Надольська

кандидат історичних наук,
доцент кафедри документознавства і
музейної справи,
Східноєвропейський національний
університет ім. Лесі Українки
(Луцьк, Україна)
nadolsk@rambler.ru

Valentyna Nadolska

candidate of sciences in history;
associate professor of chair of records
management and museum affairs,
Lesya Ukrainka Eastern European National University
(Lutsk, Ukraine)

ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ МУЗЕЇВ ВОЛИНИ: ТРАДИЦІЇ ТА НОВАЦІЇ

POPULARIZATION OF VOLYN MUSEUM'S ACTIVITIES: TRADITIONS AND INNOVATIONS

Анотація

У статті на основі аналізу документів наукового архіву Волинського краєзнавчого музею характеризуються традиційні та нові форми роботи з музейною аудиторією та потенційними відвідувачами, орієнтовані на популяризацію діяльності музеїв Волинської області в 1991–2016 рр. З'ясовано, що на Волині музейні працівники приділяють значну увагу ефективному налагодженню співпраці з громадою краю. Дієвими чинниками, які сприяють розширенню музейної аудиторії (в першу чергу, молоді) є реклама музею через телебачення, радіо. Різноманітною є видавнича продукція музеїв Волині, яка вирізняється широкою проблематикою. Соціальне значення музеїв збільшується завдяки новітнім формам – діяльність при музеях гуртків та шкіл; проведення майстер-класів, музейних посиденьок, інсценізацій народних обрядів і звичаїв, Днів відкритих дверей. Великі можливості для ознайомлення відвідувачів з музейними колекціями в сучасних умовах надають інтернет-технології, зокрема створений у 2011 р. веб-ресурс “Музейний простір Волині” та власні веб-сайти шістьох музеїв краю. Проаналізований у статті досвід діяльності музеїв Волині може бути використаний музейниками інших областей, сприятиме комплексному й ціліснішому вивченню процесів музейного будівництва, що характерні для України в останні десятиріччя.

Ключові слова: музей, музейна аудиторія, видавнича діяльність музеїв, музейний веб-сайт, Волинська область

Summary

The article is based on an analysis of scientific documents from the Volyn local history museum's archive. It is characterized by traditional and new forms of work with the museum's audience and potential visitors, aimed at Volyn region museum's popularization in 1991–2015. Established that Volyn museum's workers pay great attention to the effective establishing cooperation with society of this territory. TV and radio museum's advertising is an effective factor, which helps to attract visitors and expand the museum's audience (especially youth). Publications of Volyn museum's are various and differs by wide problematics. There are a lot of publishing information like guidebooks, catalogs, booklets, brochures helps visitors. Museums have clubs and schools, where works are carried out in the form of a master class, museum sittings, staging of folk rituals and customs, open days. Internet technologies offer great opportunities for information with the museum's collections. Virtual visitors can read news about the Volyn region Museum and leading territory museums by created in 2011 web

resource “Volyn Museum’s Space”. Another six territory museums have their own web sites too. The experience of Volyn museum’s activities analyzed in the article can be used by museum workers from other regions and will contribute to comprehensive and more integrated study of museum building’s processes, typical for Ukraine in the last decade.

Keywords: museum, museum audience, the publishing activities of museums, a museum website, Volyn region

Духовний розвиток суспільства неможливий без ефективного функціонування в ньому низки культурно-освітніх інституцій. До таких належать і музеї, які в останні десятиріччя вибудовують нові механізми взаємодії та співпраці з відвідувачами. Розв’язання завдання розширення музейної аудиторії, формування у відвідувачів бажання ще раз завітати до музею значно ускладнюються в епоху інформаційних технологій, наявності альтернативних засобів комунікації та центрів дозвілля. Це актуалізує потребу вивчення досвіду популяризації діяльності музеїв як на регіональному, так і на загальнодержавному рівнях. Необхідність такої розвідки викликана й недостатністю розробки проблеми у вітчизняній історіографії.

Дослідження процесів музейного будівництва в незалежній Україні було започатковане вченими в 1990-х рр. Окрім узагальнюючих праць, в останні десятиріччя з’явилися й публікації, присвячені окремим аспектам проблеми, зокрема, питанням удосконалення форм рекламної діяльності музеїв. Напрацювання музеїв Волинської області в цій сфері аналізуються у публікаціях Л. Більо¹, А. Василевської, С. Вигоднік², О. Зицик³, М. Мельничук⁴, Ю. Кальченко⁵. Однак дослідження обраної для розгляду у статті проблеми лише започатковане вказаними розвідками та вимагає ґрунтовного аналізу і подальшого розгляду.

Мета статті – прослідкувати зміни у формах популяризації діяльності музейних установ Волинської області в 1991–2016 рр.

Завдання статті – охарактеризувати роботу музеїв Волині щодо інформування місцевого населення та потенційних відвідувачів про розвиток музейної справи в області.

Музей є багатофункціональною установою. Дбаючи про вивчення, збереження та використання пам’яток природи, матеріальної і духовної культури, завдяки популяризаторській діяльності він одночасно реалізує завдання залучення місцевої громади до надбань національної і світової історико-культурної спадщини.

Активну роботу в цьому напрямі проводять і комунальні музеї Волинської області, які за допомогою різноманітних засобів презентують і пропагують музейну діяльність, інформують про неї потенційну аудиторію, рекламують музейні пропозиції.

Традиційною формою популяризації волинських музеїв є видавнича діяльність. Підготовка наукових праць і збірників, довідників та путівників, описів колекцій сприяють поширенню відомостей про зібрання музеїв, їх діяльність, поглибленню діалогу між музеями та їх аудито-

¹ Більо Л. Веб-сайти музеїв Волині: створення та проблеми удосконалення // Мат. X Міжнарод. наук.-практич. конф. аспірантів і студентів “Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень”. – Луцьк, 2016. – С. 49–52.

² Вигоднік А., Василевська С. Маркетингова діяльність Музею волинської ікони // Волинський музей. Історія і сучасність: наук. зб. – Вип. 5. Мат. V Всеукр. наук. історико-краєзнавчої конф., присвяченої 24-й річниці Незалежності України та 85-й річниці створення Волинського краєзнавчого музею / Упоряд. А. Силук. – Луцьк, 2014. – С. 26–31.

³ Зицик О. Діяльність Камінь-Каширського краєзнавчого музею // Історія і сьогодення музею: Головні аспекти діяльності, завдання, проблеми, рішення: мат. наук.-практ. конф., м. Чернівці, 15–16 трав. 2013 р. – Чернівці: Букрек, 2013. – С. 291–300.

⁴ Мельничук М. Культурно-освітня та популяризаторська діяльність Нововолинського історичного музею // Волинський музейний вісник: наук. зб. Вип. 6. / Упр-ня культури Волин. ОДА; Волин. краєзн. музей; каф. документознавства і музейн. справи СНУ ім. Лесі Українки; Упоряд. А. Силук. – Луцьк, 2014. – С. 51–52.

⁵ Кальченко Ю. Розвиток музейної справи у Волинській області (1991–2010 рр.) // Мат. V Міжнарод. наук.-практич. конф. студентів і аспірантів “Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень” (10–11 трав. 2011 р.): у 3 т. – Т. 2. – Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2011. – С. 169–170.

рією. На допомогу відвідувачам працівники музеїв області готують видання інформаційного характеру, серед яких основне місце посідають путівники (“Літературно-меморіальний музей – садиба Лесі Українки в Колодяжному”, 1996 р.⁶; “Будинок серед алей: Музей Ігоря Стравінського в Устилузі”, 2006 р.⁷; “В’ячеслав Липинський і Волинь”, 2007 р.⁸) та альбоми (“Книга безсмертя” (Нововолинський історичний музей), 2002 р.⁹; “Музей Волинської ікони в Луцьку”, 2009 р.¹⁰).

У межах підготовки до футбольного чемпіонату “Євро – 2012” з метою випуску презентаційного альбому з марками під назвою “Мальовнича Україна” Маневичьким краєзнавчим музеєм було представлено у 2010 р. 14 краєвидів Маневиччини¹¹.

Також активно видаються путівники-каталоги, в яких подається характеристика всіх експонатів у порядку їх розміщення чи за типами матеріалів: каталог-довідник “Матеріали про життя і творчість А. Ю. Кримського”, укладений на основі фондів Волинського краєзнавчого музею (далі – ВКМ) (ВКМ, Літературно-меморіальний музей Лесі Українки в с. Колодяжне, 2002 р.)¹²; каталог картин художника А. Дубровського “Перші кроки у мистецтво” (2008 р.)¹³, каталог “В ній – сповідь долі. Жіноча сорочка із збірки Камінь-Каширського районного краєзнавчого музею” (2009 р.), каталоги творів художника Гаврила Остапенка (О. Старикова) та виставки “Споглядання і відображення” (ВКМ, 2009 р.)¹⁴, каталог-довідник “Крушевський і Волинь” (ВКМ, 2012 р.)¹⁵ та ін.

Результатом ретельної дослідницької роботи колективу Музею волинської ікони стало укладення у 2009 р. каталогів “Мідне старообрядницьке лиття XVIII–XIX ст. в колекції Волинського краєзнавчого музею” (Л. Карпюк, Т. Єлісеєва)¹⁶ та “Ікони у срібних окладах XVIII–XX ст. з колекції Волинського краєзнавчого музею” (С. Василевська, А. Вигоднік)¹⁷. Переважна більшість пам’яток, що увійшли до каталогів, були вилучені на волинських митницях у 1990-х рр. і передані до музею на зберігання.

У 2013 р. побачила світ перша частина каталогу “Волинська ікона XVI–XVII ст. з колекції Волинського краєзнавчого музею” (упорядники – С. Василевська, А. Вигоднік)¹⁸. До каталогу увійшли 167 творів із відреставрованої частини колекції. Науковці музею працюють над підготовкою до видання другої частини каталогу, присвяченої волинським іконам XVIII ст.

Про музеї видаються буклети, брошури: “Ти не згасла, зоре ясна... Холмська Чудотвор-

⁶ Держ. архів Волинської області. – Ф. Р-2083. – Оп. 1. – Спр. 489. – Арк. 15.

⁷ Звіт про роботу Волинського краєзнавчого музею в 2006 р. // Наук. архів ВКМ. – Арк. 21.

⁸ Звіт про роботу ВКМ у 2007 р. // Там само. – Арк. 24.

⁹ Звіт про роботу ВКМ у 2002 р. // Там само. – Арк. 19.

¹⁰ Звіт про роботу ВКМ у 2009 р. // Там само. – Арк. 23.

¹¹ Комунальні та громадські музеї Волинської області в 2010 р. (порівняльно-довідковий матеріал) // Наук. архів ВКМ. – Арк. 6.

¹² Звіт про роботу ВКМ у 2002 р. // Там само. – Арк. 19.

¹³ Звіт про роботу ВКМ у 2008 р. // Там само. – Арк. 24.

¹⁴ Звіт про роботу ВКМ у 2009 р. // Там само. – Арк. 23.

¹⁵ Комунальні та громадські музеї Волинської області в 2012 р. (порівняльно-довідковий матеріал). – Ч. 1. Науково-дослідницька діяльність / Підготували О. Вернидубов, Л. Кришпатюк [Ел. ресурс]. – Режим доступу: http://volyn-museum.com.ua/board/muzejnikamkomunalni_ta_gromads/ki_muzeji_volinskoji_oblasti_v_2011_roci_chastina_1_naukovo_doslidnicka_dijalnist/2-1-0-27 – Назва з екрана.

¹⁶ Карпюк Л., Єлісеєва Т. Мідне старообрядницьке лиття XVIII–XIX ст. у колекції Волинського краєзнавчого музею // Волинський музей: історія і сучасність: наук. зб. – Вип. 4. Мат. IV наук.-практич. конф., присвяченої 80-річчю Волинського краєзнавчого музею та 60-річчю Колодяжненського літературно-меморіального музею Лесі Українки. – Луцьк, 2009. – С. 132–149.

¹⁷ Василевська С., Вигоднік А. Ікони у срібних окладах XVIII–XX ст. з колекції Волинського краєзнавчого музею // Там само. – С. 123–131.

¹⁸ Волинська ікона XVI–XVII ст. з колекції Волинського краєзнавчого музею. Каталог. Ч. I. / Упоряд. А. Вигоднік, С. Василевська. – Луцьк: ДП “Волинські старожитності”, 2013. – 174 с.

на ікона Богородиці XI–XII ст. Історія, дослідження, реставрація” (Музей волинської ікони, 2009 р.), “Водні плеса Маневиччини” (Маневицький краєзнавчий музей, 2009 р.), “Колекція писанок Волинського краєзнавчого музею” (ВКМ, 2009 р.)¹⁹ та багато інших.

Музеї не відмовляються і від інших форм та видів реклами – зображення музею і його експонатів на конвертах, листівках, поштових марках, щорічних календарях (“Із фондів Любомльського краєзнавчого музею” – Любомльський краєзнавчий музей, “Календар знаменних і пам’ятних дат Волині” – ВКМ). Любомльський краєзнавчий музей до свого 35-річчя випустив значок (2008 р.). За клопотанням цього музею тоді ж було випущено ювілейну монету, присвячену уродженці м. Любомль, відомій акторці Наталії Ужвій²⁰. У 2010 р. вийшов друком комплект листівок із найцікавішими експонатами Камінь-Каширського краєзнавчого музею²¹.

У Музеї волинської ікони можна придбати не лише книгу з історії Чудотворної Холмської ікони Богородиці, а й гравертони (відбитки на металі) з її зображенням, календарі й листівки. Особливо багато охочих придбати цю продукцію спостерігається у дні проведення хресних ходів до Чудотворного образу.

Музеї Волині продовжують використовувати традиційні мас-медійні шляхи для популяризації своїх колекцій. Цьому сприяють висвітлення цікавих музейних проектів (виставок, презентацій, зустрічей), новинок експозиції, оригінальних знахідок, що поповнюють колекцію музею, відкриттів реставраторів на сторінках всеукраїнських видань – газет “День”, “Урядовий кур’єр”, а також на телеканалах СТБ, 5 канал, Інтер, 1+1, Голос Америки, Аверс, Нова Волинь.

Канал М1 2004 р. зняв короткий ролик про роботу Рокинівського музею історії сільського господарства Волині²². У 2009 р. на Волинському телебаченні транслювався фільм “У сузір’ї муз” про місцевого поета М. Муцька, знятий у Іваничівському історичному музеї²³.

На основі дослідження, узагальнення знань про традиції і звичаї українського народу директор Рокинівського музею історії сільського господарства Волині О. Середюк у 2010 р. написав сценарії до фільмів “Колодія величаймо, весну зустрічаймо” та “Ярило”, які демонструвалися на обласному й національних каналах телебачення. У фільмі також були задіяні працівники музею²⁴.

На радіо започатковуються і діють програми про волинські музеї (наприклад, “Калинова сопілка”), в яких беруть участь музейні працівники з виступами на різну тематику.

Місцева преса є найдієвішим популяризатором функціонування музеїв області, так як вона розрахована на всі групи суспільства і є найдешевшим засобом реклами. Музейні працівники готують і подають до друку в газети різноманітні статті та замітки, присвячені музейним подіям і колекціям, історії та культурі краю. Музеї активно співпрацюють з такими виданнями як “Волинь-нова”, “Діалог”, “Сім’я і дім”, “Віче”, “Луцький замок”, “Наш університет”, “Вісті Ковельщини”, “Народне слово”, “Нове життя” та багато ін. Наприклад, Камінь-Каширський краєзнавчий музей спільно з районною газетою “Полісся” започаткував проект “Історія краю у світлинах”, який передбачає систематичну публікацію в газеті фотознімків із фондів музею²⁵. Крім того, районний музей втілює ще одну ідею: до ювілейної дати кожного населеного пункту,

¹⁹ Комунальні та громадські музеї Волинської області в 2009 р. (порівняльно-довідковий матеріал) // Наук. архів ВКМ. – Арк. 17.

²⁰ Звіт про роботу ВКМ у 2008 р. // Там само. – Арк. 19.

²¹ Комунальні та громадські музеї Волинської області в 2010 р. (порівняльно-довідковий матеріал) // Там само. – Арк. 20.

²² Звіт про роботу ВКМ у 2004 р. // Наук. архів ВКМ. – Арк. 3.

²³ Комунальні та громадські музеї Волинської області в 2009 р. (порівняльно-довідковий матеріал) // Там само. – Арк. 10.

²⁴ Комунальні та громадські музеї Волинської області в 2010 р. (порівняльно-довідковий матеріал) // Там само. – Арк. 14.

²⁵ Мальчук С. Що серцю дороге // Полісся. – 2001. – 19 травня. – С. 2.

культури чи установи досліджується їх історія і публікується в місцевій пресі²⁶.

Особливим і урочистим видом реклами музеїв є День відкритих дверей, який працівники влаштовують щороку в День музею – 18 травня. У цей день всі музеї області організують святкові дійства і безкоштовно експонують найкращі предмети зі своїх фондів. Це сприяє активному залученню відвідувачів.

Соціальне значення музеїв підвищують новітні форми представлення музейних збірок – проведення майстер-класів, інсценізацій народних обрядів. З огляду на фондове зібрання особливо активно вони використовуються працівниками Рокинівського музею історії сільського господарства Волині. На основі пізнавальних і рекреаційних можливостей експозиції просто неба колектив музею організує майстер-класи народних ремесел: “Лялька-мотанка”, “Українська іграшка”, “Ужиткові гончарні вироби “Гончарне ремесло”²⁷.

Працівниками Рокинівського музею вивчено й відтворено із залученням школярів трудові обряди: “Свято першої борозни”, “Сівба”, “Зажинки. Жнива. Обжинки”, які стали основою створення телефільму “Щоб хліб родив”, який отримав Головний приз на міжнародному кінофестивалі в Донецьку (2001 р.). Вже стало традицією проводити в музеї “Андріївські вечорниці”, обряд “Охризування”, “Різдвяний святвечір” та інші²⁸.

Дівочі ворожіння на Катерини, Андрія та Меланки, кусання калити, традиції Свят-вечора, різдвяні колядування і вертепні дійства відображаються музейними засобами й у ВКМ. Поряд із традиційним звичаєм засівання, що має аграрно-магічну функцію, музейними працівниками реконструйовано розважальний обряд “Колодка”.

У творенні музейного іміджу в останні десятиріччя важливу роль відіграє діяльність гуртків та шкіл. При ВКМ уже більше 15 років у період підготовки до Великодня діє школа писанкарства “Чарівний писачок”. Початок добрій справі дала художниця О. Романюк. Музей пропонує всім охочим навчитися розписувати воском і фарбувати пасхальні яйця у традиціях волинської писанки. Також кожного року перед Великоднем школярі та студенти із захопленням опановують мистецтво розписування великодніх яєць. Заняття проводять працівники відділу етнографії ВКМ. Для учасників школи писанкарства пропонуються друковані методичні матеріали “Намалюй свою писанку” і “Колекція писанок Волинського краєзнавчого музею”²⁹.

Ще одна школа діє при Рокинівському музеї історії сільського господарства Волині – школа “Козацького гарту”. У ній проводяться навчання за програмою психофізичної підготовки воїнів Запорозької Січі. А це – поглиблене вивчення історії України та козацтва, української міфології, козацької медицини, хорового співу та хореографії, володіння прийомами рукопашного бою за системою “Бойовий гопак”, набуття навичок верхової їзди³⁰.

На базі Камінь-Каширського народного краєзнавчого музею вже впродовж кількох років діє гурток “Юні музеєзнавці”. У переліку показових результатів діяльності гуртківців – робота над реалізацією творчого проекту “Виховання історією” та створення пішохідного путівника “Місто Камінь-Каширський. Подорож по місту”, який використовується під час проведення екскурсій опрацьованим маршрутом³¹.

Новою формою презентації діяльності ВКМ відвідувачам стало започаткування в листо-

²⁶ Пась Н. Музеї як центри історико-краєзнавчих, природознавчих та етнографічних досліджень // Волинський музей: історія і сучасність: наук. зб. – Вип. 3. – Луцьк, 2004. – С. 115.

²⁷ Солоненко М. Напрямки-науково-освітньої роботи в Рокинівському музеї-скансені // Волинський музей: історія і сучасність: наук. зб. – Вип. 3. Мат. III Всеукр. наук.-практич. конф. – Луцьк, 2004. – С. 124.

²⁸ Там само.

²⁹ Мірошніченко-Гусак Л. Доки пишуть писанки – доти буде світ // Волинський музей: історія і сучасність: наук. зб. – Вип. 3. Мат. III Всеукр. наук.-практич. конф. – Луцьк, 2004. – С. 104.

³⁰ Відтепер у Рокинях діятиме Волинська козацька січ [Ел. ресурс]. – Режим доступу: <http://uavisti.narod.ru/news36.htm> – Назва з екрана.

³¹ Пась Н. Значення музею у вихованні молоді // Жовківські читання 2011: зб. ст. 1-ї наук. конф. “Музей в сучасному світі” / Львівська галерея мистецтв; упоряд. С. Каськун. – Львів: Растр-7, 2011. – С. 145.

паді 2015 р. музейних посиденьок, головним завданням яких визначено надання слова музейним предметам, здатним оживити і наблизити певні події. Музейні посиденьки відбуваються в неформальній обстановці, дають можливість всім зацікавленим долучитися до обговорення актуальних проблем минулого³².

Музей історії Луцького братства презентував і успішно реалізує проект “Музей – громаді”, який передбачає позиціонування музею як місця для дискусій з історичної тематики, інтерес до якої стрімко зростає. Його учасниками є представники міської громади, історики (вчителі, викладачі вищих навчальних закладів), музейники, медійники, працівники сфери туризму тощо. Завдяки проекту задовольняються потреби зацікавленої аудиторії у спілкуванні з питань історичного краєзнавства. Зустрічі відбуваються у цікавому форматі: доповідь/повідомлення з обраної теми із демонстрацією характерних історичних джерел і предметних артефактів. Аудиторії пропонується жива розповідь дослідників волинської історії, обговорення у формі питання-відповідь, дискусії.

22.03.2016 р. літературною акцією “Поетичний простір”, присвяченою Всесвітньому дню поезії, при ВКМ започаткував свою роботу “Музейний клуб”³³.

Нині інформаційні технології стали невід’ємним компонентом розвитку музейної справи. Використання Інтернет-технологій відкриває великі можливості для комунікації музею з широкою аудиторією відвідувачів, ознайомлення їх з матеріальним і духовним культурним надбанням, розширення міжмузейних контактів. З їхньою допомогою здійснюється популяризація експозицій та виставок волинських музеїв. Публікації про волинські музеї можна знайти в інтернеті, на веб-сайтах “Історична Волинь”, “VIP”, “Волинські новини”, “Музеї України” та ін.

Потрібно звернути увагу на музейні сторінки у Вікіпедії. З цього веб-сайту відвідувачі отримують вичерпну інформацію про розміщення музею, графік роботи та основні колекції, які зберігає даний музей. Із 17 комунальних музеїв Волинської області власні сторінки у Вікіпедії мають 5. Серед них і Волинський краєзнавчий музей включно із філією – Колодяжненським літературно-меморіальним музеєм Лесі Українки та відділами – Художнім музеєм, Музеєм волинської ікони, Затурцівським меморіальним музеєм В’ячеслава Липинського та Музеєм історії Луцького братства. Також свої сторінки у Вікіпедії мають Любомльський краєзнавчий музей, Володимир-Волинський історичний музей, Ковельський історичний музей та Торчинський історико-краєзнавчий музей³⁴.

В Україні останнім часом активно розгорнулося створення музейних сайтів. Поза цим процесом не залишилася і Волинська область. Станом на 2016 р. із сучасних музеїв Волинської області власні веб-сайти мають 6 музеїв – ВКМ, Музей волинської ікони, Художній музей у Луцьку, Колодяжненський літературно-меморіальний музей Лесі Українки, Володимир-Волинський історичний музей та Нововолинський народний історичний музей. Проте більшість комунальних музеїв краю ще не мають власних сторінок в Інтернет-просторі.

На сайтах представлена коротка історія музею, інформація для відвідувачів про постійну експозицію та виставки, освітні програми, анонси заходів у музеї, музейні новини тощо. Відвідувачі можуть дізнатися про режим роботи установи, цінову політику, отримати контактну інформацію. Наявність у вільному доступі інформації про музейну установу дозволяє зацікавити більшу кількість відвідувачів.

Великою популярністю серед користувачів Інтернету на Волині користується веб-сайт

³² Волинський краєзнавчий музей започатковує нову програму „Музейні посиденьки” [Ел. ресурс]. – Режим доступу: http://volyn-museum.com.ua/news/volinskij_kraeznavchij_muzej_zapochatkovue_novu_programu_muzejni_posidenki/2015-11-05-2082 – Назва з екрана.

³³ Комунальні та громадські музеї Волинської області в 2015 р. (порівняльно-довідковий матеріал) / Підготували О. Вернидубов, Л. Кришпатюк. – Луцьк, 2016. – С. 17.

³⁴ Білю Л. Веб-сайти музеїв Волині: створення та проблеми удосконалення // Мат. Х Міжнарод. наук.-практич. конф. аспірантів і студентів “Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень”. – Луцьк, 2016. – С. 50.

“Музейний простір Волині”³⁵. Даний веб-ресурс у 2011 р. було створено Д. Мочкошем. За створення ресурсу в 2012 р. ВКМ отримав диплом лауреата VII Всеукраїнської акції “Музейна подія року”, посівши третє місце серед найкращих подій музейного життя України³⁶.

У структурі ресурсу передбачені розділи з суто професійною інформацією, а також загальні відомості, що можуть зацікавити туристів, будь-кого, хто небайдужий до культурної спадщини краю. Меню сайту містить розділ “Галерея музеїв”, в якому подано коротку інформацію про 45 музейних закладів області. Тут висвітлюються новини музейного життя, розміщуються наукові публікації про історію, діяльність музеїв Волині, видатних музейних працівників регіону. Найголовніша функція музейної інтернет-сторінки – це засіб комунікації із найширшою аудиторією, насамперед – зі школярами та молоддю. Цікаво структурований веб-сайт дозволяє зацікавити роботою установи потенційних відвідувачів.

Волинські музеї починають використовувати на своїх сайтах новий сервіс – віртуальну екскурсію як додатковий засіб підвищити відвідування веб-сайту музею, запропонувавши користувачеві унікальну подорож, наприклад, екскурсію по фондах, освітні програми для школи тощо. Так, у 2009 р. були підготовлені матеріали інтерактивної 3D-екскурсії експозицією Музею волинської ікони. Цей музей першим зняв і розмістив у інтернеті фільм про своє зібрання, який дає можливість самостійно вивчати експонати та відтворювати їх опис у тривимірному просторі, рухаючись по ньому в будь-якому напрямку від першої особи. Підготовлено віртуальну екскурсію Меморіальним музеєм В. Липинського в с. Затурцях.

Інтерактивні можливості сучасних інформаційних і комунікаційних технологій принципово змінюють величину і характер попиту на музейну пропозицію.

Музеї також випустили диски з фільмами, знятими на основі їхніх колекцій: “Нова оселя” (Рокинівський музей сільського господарства Волині, 2002 р.)³⁷, “Маневиччина – краса Поліського краю” (Маневицький краєзнавчий музей, 2009 р.)³⁸ та ін.

Таким чином, поряд із традиційними формами презентації музейної діяльності через видання друкованої продукції (буклети, путівники, каталоги, альбоми та ін.), виступи в ЗМІ, в умовах інформаційно-технологічного розвитку з’являються сучасні способи взаємодії музею і суспільства, спрямовані на розширення сфери впливу закладів культури серед громадськості.

Дієвими чинниками, які сприяють залученню відвідувачів, розширенню музейної аудиторії (в першу чергу молоді) є реклама музеїв Волині через Інтернет, впровадження новітніх технологій у роботу музеїв. Комунальні музеї області активно працюють над формуванням у відвідувачів зацікавленості музейництвом, бажання оглянути нові виставки, поспілкуватися та обмінятися думками, зустрітися із відомими особистостями. Все це сприяє туристичній промоції Волинської області та залученню до музеїв як іноземних, так і вітчизняних туристів та екскурсантів.

³⁵ Музейний простір Волині [Ел. ресурс]. – Режим доступу: <http://volyn-museum.com.ua/> – Назва з екрана.

³⁶ Директору Волинського краєзнавчого музею А. Силюку вручено диплом лауреата VII Всеукраїнської акції „Музейна подія року” [Ел. ресурс]. – Режим доступу: http://volyn-museum.com.ua/news/direktor_volinskogo_kraeznavchogo_muzeju_a_siljuk_otrimav_diplom_laureata_vii_vseukrajinskoji_akciji_muzejna_podija_roku/2012-05-30-359 – Назва з екрана.

³⁷ Звіт про роботу ВКМ у 2002 р. // Наук. архів ВКМ. – Арк. 18.

³⁸ Звіт про роботу ВКМ у 2009 р. // Там само. – Арк. 23.